

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Tzsaáky Margit*

Cím: *Azsiái virágszörnyeteg nyílik egy budapesti kertész kertjében*

Forrás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

712.21

Hely

Idő

"191?"

Személy

Helyszám

Azsiái virágszörnyeteg nyílik egy budapesti kertész kertjében

Budapest virágkísérleti állomásait bejárta a hír: magyar kertésznek sikerült kivirágoztatni az ázsiái virágsodát, az Amorphophallus Titanorumot! Sok évvel ezelőtt Berlinben hosszú processzióban vonult a nép, úgy bámulta az embrenyi magas exotikus virágot, mely nem őserdők földjéből sarjadt, hanem laboratóriumi kísérletezések után látott a ködös-füstös német fővárosban napvilágot. Ak-

kor az egyszer nyílt Európában az Amorphophallus, valóságos virágszatórium kellős közepén, tudós virág-doktorok álltak körülötte, ügyeltek a fejlődésére, cseppenként kapta a vizet, minuciózus pontossággal beállított adagokban a mesterséges napfényt, kvarcolták szegényt, a dzsungel vízpárás, rothadással teli levegőjét teremtettkék meg körülötte.

Elhagyott kis kertészet Budán. A kerítés korhadt, nyikorog az ajtó, lompos házörző kutya oldalog el behuzott farkkal melletttem, kötélen ruha szárad, rozszant ház ajtajában alacsony asszony ácsorog. Megérdeklődöm, itt lakik-e Fásy Mihály? Előkerül ben. a gazda, napbarnított kertész-ember, nyugodtan felel a hitetlenkedő kérdésre, igen, nyílik az Amorphophallus odalenn a virág-
házban.

— Ezerkilencszázhuszonnyolcban kaptam az első gumót, — mondja tempósan, nyugodtan, — akkorka volt csak, mint egy cseresznye. Nevelgettem, szaporítottam, láttam egy virág-könyvben, milyen, ha megnő, kíváncsi voltam rá, a valóságban ilyen-e? *Olvastam, hogy a rothadékot szereti, hát, ami leesett, rákapartam a lombot. Télen rátemtem a fűtőtestre odale, de csuda egy virág ez kérem, akárhogyancsoltam, télen csak nem nyitot ki! Nyáron kitettem cserepestül oda a fa alá, a napra. Szép kövér leveleket eresztett, ernyőseket, mint valami pálma, sokat el is adtam belőle.*

— Hogy hívják az urat, akitől az első gumót kapta?

Megmakacsolja magát. Röviden felel.

— Azzal nem lehet beszélni kérem. Igen magasrangu katona volt, meghalt.

Ott áll az elhagyott kert közepén, pofaszakállja kétfelé fésűbe leng a szélben, öreg tengeri medvének hinném, aki bejárta kétszer a nagy világot, Grant kapitány gyermekivel bolyongott a Jóreménység fokon. Öreg magyar kertész — husevő, ragadozó virágot nevel a petrezselyempalánták tövében.

— Schneider főfelügyelő ur, az egyetemi fűvészkertből, azt mondja, hogy nekik is van Amorphophallus gumójuk, de az idén még nem virágzik, — állítom.

Megvillan a szeme.

— Azt is tölem kapták. Én küldtem nekik. Fogadkoztak, hogy ők majd kivirágoztatják, de én csak nevettem. Tudtam, hogy nekik nem sikerül. Hároméves gumókat kaptak. A virághoz hat év kell.

Titanorum vagy rivieri?

A virágnak látogatói is vannak. Messze földet járt emberek, csöndes, szótlan öregurak körülbólogatják, megállapítják, két nap óta hány centit nőtt. Gyönyörködnek benne — és az emlékeikben... amikor még Ausztrália partjain és a Deltengerek korallszigetein jártak...

Fehérszakállas arisztokrata, aki valamikor Indiában járt tigrisvadászatra.

Nyugalmazott tengerészkapitány, aki husz évig élt Szumatra szigetén. Ez fényképeket is hozott, melyen meglátszik: akkurat olyan a virág, mint odakinn. Csak kisebb...

Schneider kertészeti főfelügyelő, aki a Magyarság híradására ment ki és tekintette meg a virágot. Szerinte nem Titanorum, hanem Rivieri, amannak az öccse. Cochinkinai növény, kontyvirág, jellegzetes dögszaggal, mellyel magához csalogatja a rovarokat. Ezek végzik beporzását, miután szolgálattevő tisztjüket ellátták, a virág bekapja őket.

Az öreg urak hevesen védelmezik, szerintük semmi Rivieri, Titanorum annak rendje és módja szerint, csak a hazai éghajlaton ilyen formában fejlődött ki. Kisebb. Nagybbr korában egeret is fog, meg pákányt is eszik, nálunk pókokkal, legyekkel beéri.

Schneider szerint a Titanorum gumója akkora, mint a jókora görögdinnye, Fásy uram azt mondja, hogy nálunk csak a hitványabbak hoznak virágot.

Ezekután lássuk a medvét.

Hulla-szag az üvegházban

Lebotorkálók a korhadt lépcsőkön a melegházba. Minden talpalatnyi helyen zöldel, virágzik valami, éppen nem exotikus, mondhatnám inkább konyhakerti növény. Hatalmas cserépben középen a sztár.

Lehet egy virágra azt mondani, hogy ronda?

Mert ez az. Szinte féltelmes, olyan csunya, utálatos. A rothadó husnak van ilyen vörösesbarna, helyenként kékesbe játszó színe. Alacsony, félméteres száron guggol, mérgeszöld, fehérpöttyös az alja, a kardszerű bibe rücskös, goromba felületű, harciasan meredezik a levegőbe. Puha, bársonyos szirmoknak, lángoló színpompának se hirt, se hirt. Ez a virág vigyorog — olyan, mintha rosszindulatu, mérges állat lenne.

És milyen szörnyű szaga van! A haldlnak, az elmulásnak, rothadó dögnék a szaga, Szinte fuldoklom a pokoli levegőben.

— A többi növénynek nem árt, — nyugtat meg a kertész, — de aki bogár idekerül, annak kámpec.

Elő a centiméter! Csütörtökön reggel a bibe hossza 58 centiméter, a külső levél 28, ahol a legkisebb 13. Mire az az írás nyomdafestéket lát, bizonyosan újra nőtt már egy sort.

Megbabonázva meredek a furcsa, félelmesen groteszk teremtményre, aki hazájában, ahol az emberek csak növényi táplálékon élnek, virág létére hust eszik... Eszembe jut a kutya, a jámbor házörző, mely vonítva, nyüszkölve lapul meg, ha valaki hozzá közeledik.

Én azt hiszem, hogy éjjel, amikor csendben alszik minden, ez a virág elhagyja a helyét, körbe szaladgál a kertben. Lidérckedik, Megrémiti a szegény kutyát, a tulipánok szorosán becsukják a szirmaikat, amikor ez a virág-kisértet ellobog mellettük. Hajnalhasadáskor morogva, dűnnyögve visszaül a helyére.

Izsáky Margit